ICCV
Institutul de Cercetare a Calității Vieții

Codul de etică, deontologie și integritate profesională al cercetătorilor din Institutul de Cercetare a Calității Vieții

Cuprins

Preambul 2

Dispoziții generale 3

Capitolul I. Reguli și principii etice privind activitatea de cercetare 3

Capitolul II. Norme și reguli etice privind relația cu participanții la cercetare 5

Capitolul III. Principii, reguli etice și profesionale privind valorificarea practică și publicistică a rezultatelor cercetării 7

Subcapitolul III. 1. Utilizarea inteligenței artificiale în activitatea de cercetare 8

Capitolul IV. Proceduri de revizuire etică a cercetării 8

Capitolul V. Monitorizarea implementării Codului, semnalarea abaterilor, sancțiuni și protecția avertizorilor 9

Capitolul VI. Constituirea și funcționarea Comisiei de etică a ICCV 13

Capitolul VII. Dispoziții finale 13

Casa Academiei Române, Calea 13 Septembrie nr. 13, Sector 5, 050711, București
tel.: (+4021) 318.24.61; fax: (+4021) 318.24.62; e-mail: secretariat.iccv@gmail.com
iccv.ro

Preambul

Prezentul Cod de etică, deontologie și integritate profesională al cercetătorilor din Institutul de Cercetare a Calității Vieții (ICCV), denumit în continuare Codul, se bazează pe prevederile legislației naționale aplicabile, în special pe Legea nr. 183/2024 privind statutul personalului de cercetare-dezvoltare și inovare, Statutul Academiei Române și Codul de etică și bună conduită în cercetare, dezvoltare și inovare al personalului CDI din organizațiile de cercetare, aprobat prin Ordinul M.E.C. nr. 6905/2025. Prezentul Cod are în vedere, totodată, standardele europene relevante în materia integrității cercetării și a eticii cercetării în științele sociale și umaniste - Codul european de conduită pentru integritatea cercetării (ALLEA, 2023), Orientările de etică pentru științe sociale și umaniste ale Comisiei Europene (Orizont Europa, 2021) și Orientările Comitetului Național Norvegian pentru Etica Cercetării în Științe Sociale și Umaniste (NESH) -, în măsura în care acestea sunt compatibile cu cadrul normativ național și cu profilul științific al ICCV. Prin normele sale, Codul urmărește să susțină desfășurarea responsabilă a cercetării și aplicarea corectă a rezultatelor acesteia în domeniile relevante pentru studiul calității vieții și politicilor sociale.

La baza Codului de etică al ICCV stau următoarele principii ale cercetării în științele socio-umane și în alte domenii relevante pentru studiul calității vieții și politicilor sociale, care asigură desfășurarea responsabilă a cercetării și protecția comunităților studiate și participante la demers. Aceste principii vor fi respectate de-a lungul tuturor etapelor de cercetare și indiferent de metodologiile utilizate:

1. **Principiul celui mai înalt nivel:** orice demers de cercetare științifică se va ghida după principiul atingerii celui mai înalt nivel etic și metodologic al cercetării, care este rezonabil și ales în mod responsabil în domeniul de cercetare ales.
2. **Principiul respectului:** activitatea de cercetare trebuie să respecte autonomia, intimitatea, valorile și demnitatea indivizilor și grupurilor studiate. Cercetătorii științifici au obligația de a păstra confidențialitatea și de a proteja intimitatea participanților. Prelucrarea datelor cu caracter personal se va face în conformitate cu reglementările legale aplicabile în materie de protecție a datelor, cu procedura internă a ICCV, precum și cu normele etice aplicabile. Cercetătorii au obligația să garanteze că activitatea lor încurajează un tratament egal pentru toți și exclude orice formă de discriminare pe criterii de etnie, sex, religie, convingeri politice, vârstă, dizabilitate sau statut socioeconomic.
3. **Principiul integrității:** cercetarea trebuie să fie realizată cu integritate și să utilizeze metodele cele mai potrivite pentru scopul cercetării. Cercetătorii au obligația de a manifesta onestitate, transparență și responsabilitate în toate etapele activității lor, de la proiectarea studiului, la colectarea datelor și interpretarea rezultatelor, până la publicare. Aceasta implică evitarea oricăror practici neconforme eticii cercetării, precum fabricarea sau falsificarea datelor, plagiatul, autoplagiatul și orice alte forme de abatere de la integritatea științifică.
4. **Principiul responsabilității:** toți cercetătorii trebuie să acționeze în virtutea responsabilității lor sociale atât în ceea ce privește realizarea și proiectarea cercetării, cât și diseminarea rezultatelor acesteia. Cercetarea trebuie să servească interesul public, să sprijine principiile democratice și să încurajeze echitatea socială, alături de dezvoltarea durabilă a mediului înconjurător și a societății. Cercetătorii sunt datori să analizeze cu atenție efectele studiilor lor asupra persoanelor, comunităților și întregii societăți, luând în calcul atât potențialele avantaje, cât și riscurile de prejudiciu.

5. **Principiul libertății academice și a cercetării:** cercetătorii beneficiază de libertate deplină în alegerea temelor, metodelor și modalităților de publicare a rezultatelor, fiind însă obligați să respecte standardele etice, responsabilitatea profesională și reglementările legale sau instituționale aplicabile.
6. **Principiul transparenței și accesibilității:** cercetătorii sunt datori să declare în mod clar obiectivele studiilor, sursele de finanțare, apartenențele instituționale și orice posibile conflicte de interese. Ei trebuie să comunice demersul de cercetare și concluziile în termeni limpezi, exacți și inteligibili, inclusiv pentru audiențe din afara mediului academic, dacă este cazul.

În cazul unor dileme sau dubii privind conduita etică adecvată, cercetătorii pot solicita punctul de vedere al Comisiei de etică sau al organismelor profesionale competente din cadrul ICCV.

Dispoziții generale

Art. 1. Scopul prezentului Cod de etică, deontologie și integritate profesională al cercetătorilor din ICCV este de a ajuta comunitatea cercetătorilor din institut în susținerea principiului celui mai înalt nivel în cercetare și a celorlalte principii enunțate în Preambul. Prezentul Cod îndeplinește acest scop prin stabilirea unui set minim de standarde profesionale.

Art. 2. Orice demers de cercetare se va ghida după Principiul celui mai înalt nivel, chiar dacă situațiile particulare în care acesta se desfășoară nu sunt reglementate direct de acest Cod sau de alte coduri etice.

Art. 3 Cercetătorul este responsabil să analizeze implicațiile etice și deontologice ale alegerilor făcute în activitățile de cercetare.

Art. 4 Activitățile vizate de prezentul Cod includ, fără a se limita la:
a) proiectarea, realizarea, coordonarea și valorificarea cercetării științifice;
b) publicarea și diseminarea rezultatelor cercetării, inclusiv prin participarea la manifestări științifice de profil și la dezbateri publice;
c) evaluarea, recenzarea, mentoratul și alte activități profesionale ori instituționale legate de cercetare;
d) activitățile didactice și de formare care au legătură directă cu activitatea de cercetare.

Art. 5 Prevederile prezentului Cod se aplică cercetătorilor ICCV de la data intrării sale în vigoare, iar, în cazul persoanelor angajate ulterior, de la data încadrării în institut. Evaluarea conduitei profesionale în temeiul prezentului Cod privește activitățile de cercetare și activitățile conexe prevăzute la art. 4.

Capitolul I. Reguli și principii etice privind activitatea de cercetare

Art. 6 Cercetătorul respectă standardele teoretice și metodologice ale domeniului său, utilizând metode și instrumente care permit culegerea, analiza și interpretarea corecte a realității sociale. Rezultatele cercetării se prezintă fidel, fără a exclude sau a ignora date contradictorii. Deformarea, modificarea, ajustarea ori falsificarea datelor sunt interzise în orice circumstanță. Omiterea informațiilor relevante, prezentarea parțială sau părtinitoare a datelor, precum și ignorarea elementelor contrare concluziilor prezentate contravin prezentului Cod.

Art. 7 Cercetătorul manifestă onestitate profesională în activitatea de cercetare. Obiectivele specifice și limitele unui proiect de cercetare trebuie prezentate cu claritate. Cercetătorul oferă, la cerere, datele necesare pentru evaluarea independentă a validității rezultatelor.

Art. 8 Cercetătorul își desfășoară activitatea cu echidistanță față de ideologii și interese partizane și nu subordonează cercetarea unor asemenea poziții.

Art. 9 Cercetătorul are obligația de a-și păstra independența profesională în raport cu finanțatorii cercetării și de a nu accepta condiții care ar impune orientări ideologice, concluzii prestabilite sau restricții nejustificate asupra datelor și rezultatelor cercetării. Obligațiile asumate prin finanțare nu pot justifica deformarea concluziilor, omiterea unor rezultate relevante sau restrângerea nejustificată a accesului la date și informații de interes științific, cu excepția limitărilor prevăzute de lege ori justificate de protecția datelor, confidențialitate sau obligații contractuale legitime.

Art. 10 Cercetătorul are dreptul la opțiuni valorice, politice și ideologice proprii. Acestea trebuie să rămână distincte de activitatea profesională și să nu interfereze nejustificat cu aceasta. Atunci când sunt exprimate în spațiul public, ele trebuie prezentate ca opinii personale, formulate în afara reprezentării instituționale a ICCV, cu excepția situațiilor în care cercetătorul este mandatat expres să exprime un punct de vedere instituțional. Atunci când separarea dintre opțiunile personale și activitatea profesională nu este pe deplin posibilă, cercetătorul are obligația de a declara în mod transparent aceste opțiuni și modul în care acestea pot influența activitatea profesională. Colaborarea cu alți cercetători se întemeiază pe colegialitate și profesionalism, fără discriminări sau excluderi bazate pe opțiuni ideologice.

Art. 11 În activitatea sa, cercetătorul va folosi cunoștințele sale profesionale în scopuri legale și morale, va respinge frauda și va respecta încrederea persoanelor implicate în cercetare. Cercetătorul trebuie să dea dovadă de o atitudine plină de respect și de încredere în toate persoanele implicate în fiecare etapă a cercetării.

Art. 12 Este încurajată promovarea accesului liber la rezultatele cercetării și, acolo unde este cazul, la date, în conformitate cu principiile FAIR (identificabil, accesibil, interoperabil, reutilizabil). Cu toate acestea, accesul liber nu trebuie să aibă prioritate față de responsabilitățile etice.

Art. 13 În situațiile în care pot apărea probleme etice noi, generate de utilizarea unor metodologii noi de cercetare, a noilor tehnologii sau de cercetări aflate la granița dintre discipline, cercetătorii vor lua măsurile necesare pentru evaluarea etică a demersului, inclusiv prin consultarea comunității științifice și profesionale specializate și/sau a comisiilor de etică, după caz.

Art. 14 Cercetătorii implicați în echipe inter- și multidisciplinare au responsabilitatea de a consulta și de a verifica standardele de conduită în cercetare în vigoare și pentru disciplinele de interes, pentru a asigura că demersul de cercetare se realizează cu respectarea standardelor științifice și etice aplicabile.

Art. 15 Cercetătorul are obligația de a respecta regulile de citare, de atribuire a paternității intelectuale și de utilizare corectă a surselor. Plagiatul, autoplagiatul și orice altă formă de însușire nelegitimă a contribuției intelectuale a altor autori contravin prezentului Cod. Prevenirea plagiatului reprezintă o cerință esențială pentru menținerea integrității cercetării.

Art. 16 Plagiatul constă în prezentarea drept creație sau contribuție științifică pretins personală a unor texte, idei, demonstrații, date, teorii, rezultate sau metode științifice preluate din opere ale altor autori, fără menționarea acestui lucru și fără trimitere la sursele originale.

Art. 17 Autoplagiatul reprezintă republicarea unor părți substanțiale din propriile publicații anterioare, inclusiv traduceri, fără indicarea corespunzătoare ori citarea originalului.

Art. 18 Dubla finanțare a aceleiași activități de cercetare, a acelorași rezultate, livrabile ori cheltuieli din surse de finanțare diferite este interzisă. Cercetătorul are obligația de a declara orice suprapunere reală sau potențială între finanțări și de a delimita clar contribuția fiecărei surse de finanțare. Nedeclararea suprapunerilor, prezentarea aceleiași activități ori a acelorași rezultate ca fiind distinct finanțate sau decontarea dublă constituie abatere de la normele de etică și deontologie profesională. Încălcarea prevederilor prezentului articol privind dubla finanțare constituie abatere de la normele de bună conduită în activitatea CDI și se sancționează potrivit art. 57.

Capitolul II. Norme și reguli etice privind relația cu participanții la cercetare

Art. 19 Cercetătorul va acorda o atenție specială relațiilor sale cu participanții la cercetare. Aceștia vor fi protejați, în toate situațiile, de riscurile asociate participării, prin informarea adecvată și prin obținerea consimțământului explicit pentru participarea la cercetare.

Art. 20 Cercetătorul are responsabilitatea de a informa participanții la o cercetare cu privire la: scopul cercetării, posibilitatea de a renunța la participare în orice moment fără nicio consecință, beneficiile și riscurile participării la cercetare, detalii privind păstrarea anonimității și confidențialității, limitele confidențialității, detalii privind asigurarea protecției datelor și cui se pot adresa participanții pentru întrebări suplimentare cu privire la cercetare. Aceleași exigențe se aplică și atunci când datele sunt obținute prin intermediul altor persoane decât subiecții direcți ai cercetării.

Art. 21 Cercetătorul este obligat să informeze explicit participanții la cercetare, încă de la început, cu privire la tipul de informații care vor fi colectate, la persoanele care vor avea acces la acestea și la faptul că rezultatele cercetării vor putea fi făcute publice.

Art. 22 Atunci când este necesar consimțământul informat, cercetătorul are obligația de a utiliza un limbaj clar și accesibil participanților la cercetare, astfel încât să fie evitat riscul obținerii unui consimțământ neinformat sau insuficient informat.

Art. 23 Cercetarea care implică minori necesită o atenție sporită. Pe lângă consimțământul părintelui, tutorelui sau reprezentantului legal, se obține, în măsura posibilului, și acordul informat al minorului, exprimat într-o formă adecvată vârstei, gradului de maturitate și

capacității sale de înțelegere. Cercetătorul are obligația de a comunica informațiile relevante într-un limbaj clar și accesibil și de a lua măsuri suplimentare de protecție, în special atunci când minorul se află într-o situație de vulnerabilitate. Cercetătorii au obligația de a respecta și prevederile *Politicii de protecție a copiilor* a ICCV.

Art. 24 Cercetătorii au obligația de a lua toate măsurile rezonabile pentru a preveni prejudiciile fizice, psihice, juridice sau sociale care pot afecta participanții la cercetare. Riscurile asociate cercetării trebuie evaluate în prealabil și reduse pe cât posibil.

Art. 25 În cursul cercetării, cercetătorul are obligația de a respecta anonimatul și confidențialitatea datelor participanților. Această obligație este valabilă pentru toți membrii echipei de cercetare și pentru orice acces al terților la datele primare. Atunci când informațiile sunt furnizate de alte persoane decât subiecții direcți ai cercetării, cercetătorul are obligația de a proteja anonimatul și confidențialitatea atât a persoanei care furnizează datele, cât și a persoanei vizate de acestea.

Art. 26 Datele colectate în format digital trebuie stocate în condiții de securitate, cu acces limitat la persoanele autorizate. Atunci când este necesar, datele vor fi anonimizate sau pseudonimizate astfel încât să fie redus riscul identificării participanților la cercetare.

Art. 27 Cercetătorul are obligația de a asigura, inclusiv pe termen lung, confidențialitatea datelor colectate și protecția acestora în cazul reutilizării lor de către alți cercetători, precum și în situația în care nu le mai poate administra în mod direct, inclusiv ca urmare a încetării activității în cadrul ICCV, a absenței îndelungate sau a decesului.

Art. 28 Obligația de confidențialitate nu se aplică datelor obținute prin observații realizate în spații publice sau informațiilor provenite din surse publice.

Art. 29 În cazul persoanelor sau grupurilor aflate în situații de vulnerabilitate, cercetătorul are obligația de a acorda o atenție sporită protejării anonimatului și confidențialității și de a evita orice accentuare a vulnerabilității acestora. În astfel de cazuri, procedura de informare și de obținere a consimțământului poate fi adaptată situației concrete, cu aprobarea comisiei de etică, atunci când este necesar.
În sensul prezentului Cod, situațiile de vulnerabilitate includ împrejurările în care participantul la cercetare:

a) are o capacitate diminuată de a-și exprima în mod liber consimțământul;
b) este expus unui risc sporit de prejudiciu, stigmatizare sau represalii;
c) poate fi descurajat să participe la cercetare ori să se exprime sincer din cauza formalităților de informare și de consimțământ.

Art. 30 Cercetătorul are obligația de a ține seama de contextul social, cultural și valoric al participanților și de a adapta, după caz, instrumentele și abordarea cercetării, astfel încât acestea să descrie corect realitățile investigate și să nu producă prejudicii.

Art. 31 Participarea la cercetare a unei persoane sau a unui grup social este absolut voluntară. Cercetătorul nu va folosi niciun mijloc de presiune sau de coerciție.

Art. 32 Promisiunea unor recompense, indiferent de natura acestora, către un participant la cercetare — persoană, grup sau organizație — fără intenția fermă și posibilitatea efectivă de a le acorda contravine regulilor de etică prevăzute de prezentul Cod.

Capitolul III. Principii, reguli etice și profesionale privind valorificarea practică și publicistică a rezultatelor cercetării

Art. 33 Cercetătorul este obligat ca, în activitatea de valorificare a rezultatelor cercetărilor întreprinse, sub formă de cărți, manuale, cursuri, volume, articole, prezentări la conferințe sau alte materiale similare, să respecte normele și reglementările interne și internaționale privind dreptul de autor și proprietatea intelectuală. În publicarea rezultatelor, cercetătorul are obligația de a proteja anonimatul și confidențialitatea participanților la cercetare.

Art. 34 Cercetătorul care valorifică rezultatele cercetărilor prin publicații, precum și cel care elaborează cursuri și manuale, poartă întreaga răspundere atât în privința formei și conținutului, cât și în privința riscurilor în cazul plagiatului și autoplagiatului.

Art. 35 Cercetătorul nu poate recurge, sub nicio formă, la preluarea integrală sau parțială a unor texte, capitole, paragrafe, fraze ori idei aparținând altor persoane, fără citarea corespunzătoare a acestora. Autorul are obligația de a cita corect sursele de informație, cu respectarea normelor privind utilizarea bibliografiei. Încălcarea acestor obligații constituie abatere gravă de la normele de etică și deontologie profesională.

Art. 36 În toate materialele valorificate practic sau publicistic, cercetătorul are obligația de a menționa toți autorii care au avut o contribuție reală și semnificativă la realizarea cercetării ori a textului publicat. Persoanele care au oferit sprijin tehnic, logistic, administrativ sau alte contribuții care nu justifică includerea în lista autorilor se menționează distinct, prin mulțumiri sau alte formule specifice adecvate. Ordinea autorilor și formularea mulțumirilor trebuie să reflecte în mod adecvat contribuția fiecărei persoane la procesul de cercetare și redactare. Este interzisă includerea ca autor a unei persoane care nu a avut o contribuție reală și semnificativă, precum și omiterea unei persoane care a avut o asemenea contribuție. În nicio situație cercetătorul nu poate prezenta o cercetare comună, realizată cu participarea mai multor persoane, ca fiind rezultatul unor eforturi exclusiv personale.

Art. 37 În activitatea de evaluare, recenzare sau referare științifică, cercetătorul are obligația de a formula aprecieri motivate, obiective și bazate pe criterii profesionale. Observațiile critice trebuie exprimate într-un limbaj profesional, obiectiv, adecvat, sobru, respectuos și neinjurios, fără atacuri la persoană, ironii degradante sau formulări jignitoare. Cercetătorul are obligația de a respecta confidențialitatea materialelor evaluate și de a nu utiliza în interes propriu informațiile, ideile sau datele la care are acces în această calitate. În cazul existenței unui conflict de interese, cercetătorul are obligația de a se retrage din procedura de evaluare.

Art. 38 Cercetătorii au obligația de a identifica și de a corecta prompt erorile sau omisiunile din propriile lucrări publicate, atunci când acestea afectează validitatea rezultatelor sau interpretarea datelor. În cazul unor erori grave ori al unor abateri de la integritatea științifică, inclusiv fabricarea de date sau plagiatul ori autoplagiatul, cercetătorii au obligația de a iniția procedurile de corectare, revizuire sau retragere a lucrării, potrivit normelor editoriale și etice aplicabile.

Subcapitolul III. 1. Utilizarea inteligenței artificiale în activitatea de cercetare

Art. 39 Utilizarea sistemelor de inteligență artificială în activitatea de cercetare este permisă numai în condițiile respectării normelor legale, etice și profesionale aplicabile. Cercetătorul are obligația de a declara în mod explicit utilizarea unor astfel de sisteme atunci când acestea au contribuit în mod semnificativ la elaborarea, redactarea, traducerea, editarea, analiza, prelucrarea datelor, generarea de conținut audio-video sau la alte operațiuni relevante pentru rezultatele cercetării.

Art. 40 Utilizarea inteligenței artificiale nu exonerează cercetătorul de răspunderea integrală pentru conținutul, corectitudinea, originalitatea, acuratețea surselor, respectarea drepturilor de autor, protecția datelor, confidențialitatea și conformitatea etică a produsului final.

Art. 41 Este interzisă utilizarea sistemelor de inteligență artificială pentru fabricarea, falsificarea sau denaturarea datelor ori rezultatelor cercetării, pentru generarea de citări sau referințe fictive, pentru disimularea plagiatului ori pentru orice altă practică ce contravine integrității științifice și bunelor practici în activitatea de cercetare, după cum acestea sunt definite în lege. Cercetătorul are obligația de a evita introducerea în asemenea sisteme a unor date confidențiale, a datelor cu caracter personal sau a altor informații sensibile, cu excepția situațiilor în care există temei legal, măsuri adecvate de protecție și aprobările necesare, după caz.

Capitolul IV. Proceduri de revizuire etică a cercetării

Art. 42 Cercetarea trebuie proiectată și desfășurată astfel încât să respecte exigențele etice aplicabile și să protejeze participanții, precum și celelalte persoane sau comunități implicate.

Art. 43 Cercetările trebuie să respecte standarde metodologice adecvate domeniului și obiectivelor studiului. Deficiențele metodologice care pot genera riscuri etice inutile pentru participanți trebuie evitate.

Art. 44 (1) Orice cercetare care implică participanți umani trebuie supusă evaluării și aprobării Comisiei de etică a ICCV. Proiectele de cercetare supuse evaluării Comisiei de etică a ICCV trebuie să includă:

a) descrierea obiectivelor și a metodologiei cercetării;
b) justificarea etică și analiza raportului dintre beneficii și prejudicii;
c) planul de gestionare și protecție a datelor;
d) procedurile pentru consimțământul informat;
e) măsurile pentru siguranța și anonimatul participanților.

(2) Nicio cercetare care implică participanți umani nu poate începe fără o autorizare etică documentată.

(3) În aplicarea prezentului articol, Comisia de etică poate elabora modele standard și instrucțiuni de completare pentru documentele prevăzute la alin. (1) lit. a)–e). Documentele privind consimțământul informat și protecția datelor se elaborează, după caz, în corelare cu formularele și procedurile GDPR aplicabile la nivelul ICCV, cu consultarea responsabilului cu protecția datelor al ICCV.

Art. 45 Toate interesele conflictuale, fie ele financiare (de exemplu, finanțări provenite de la sponsori, fundații, asociații sau alte organizații care au un interes direct, indirect ori declarat în rezultatele studiului), instituționale (cum ar fi afilieri cu organizații politice, civice sau de altă natură, care pot influența interpretarea datelor) sau personale (de pildă, relații de rudenie sau concurență profesională), trebuie dezvăluite explicit și gestionate prin mecanisme transparente, precum declarații publice detaliate în publicații și prezentări, ajustări în designul studiului (de exemplu, excluderea cercetătorilor implicați din analiza datelor sensibile) sau implicarea unui expert independent. Aceste măsuri asigură menținerea obiectivității științifice și a încrederii publice, previn acuzațiile de părtinire și respectă standardele etice.

Art. 46 Cercetătorii ICCV au datoria de a evalua contribuția socială a lucrărilor lor, de a evita demersuri de cercetare care ar putea agrava inegalități sau prejudicii colective și de a promova accesul deschis la rezultate, precum și relevanța practică a cercetării.

Capitolul V. Monitorizarea implementării Codului, semnalarea abaterilor, sancțiuni și protecția avertizorilor

Art. 47 Respectarea prevederilor prezentului Cod se asigură, la nivelul ICCV, de către Consiliul Științific și Comisia de etică a ICCV, potrivit atribuțiilor care le revin conform legii, Statutului Academiei Române și prezentului Cod. În condițiile legii, competențele organelor naționale în materie de etică și integritate în cercetare rămân aplicabile.

Art. 48 Normele de bună conduită în activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) care se aplică în cadrul ICCV privesc:
a) activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare;
b) activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică, inclusiv în ceea ce privește cererile de finanțare depuse în cadrul competițiilor de proiecte organizate din fonduri publice;
c) activitatea de evaluare și monitorizare instituțională a cercetării, dezvoltării și inovării, de evaluare și monitorizare de proiecte de cercetare, dezvoltare și inovare și de evaluare a persoanelor în vederea acordării de grade, titluri, funcții, premii, distincții, sporuri, atestate sau certificate;
d) exercitarea funcțiilor de conducere;
e) respectarea ființei și demnității umane, evitarea suferinței animalelor și ocrotirea și refacerea mediului natural și a echilibrului ecologic;
f) desfășurarea activității Comisiei de etică a ICCV.

Art. 49 Constituie abateri de la normele de bună conduită în activitatea CDI, în măsura în care nu constituie infracțiuni potrivit legii penale, în special:
a) confecționarea de rezultate sau date și prezentarea lor ca date experimentale, ca date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori ca date sau rezultate obținute prin calcule analitice sau raționamente deductive;
b) falsificarea de date experimentale, de date obținute prin calcule sau simulări numerice pe calculator ori de date sau rezultate obținute prin calcule analitice sau raționamente deductive;
c) îngreunarea deliberată, împiedicarea sau sabotarea activității CDI a altor persoane;
d) plagiatul;

e) autoplagiatul;
f) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unuia sau mai multor coautori care nu au contribuit semnificativ la publicație sau excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație;
g) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unei persoane fără acordul acesteia;
h) publicarea sau diseminarea neautorizată de către autori a unor rezultate, ipoteze, teorii sau metode științifice nepublicate;
i) introducerea de informații false referitoare la activitatea CDI în cereri de granturi sau de finanțare, în dosare de candidatură ori în dosare de înscriere la concurs sau examen pentru posturi de cercetare, dezvoltare și inovare;
j) nedezvăluirea situațiilor de conflicte de interese sau incompatibilități ori încălcarea regimului juridic al conflictului de interese și al incompatibilităților în realizarea sau participarea la evaluări;
k) fraudarea evaluării;
l) nerespectarea confidențialității în evaluare;
m) discriminarea, în cadrul evaluărilor, pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală ori alte criterii similare, cu excepția măsurilor afirmative prevăzute de lege;
n) abuzul de autoritate în exercitarea funcțiilor de conducere, inclusiv pentru obținerea nejustificată a calității de autor sau coautor, a unor drepturi salariale ori a altor beneficii materiale;
o) obstrucționarea activității Comisiei de etică a ICCV, a comisiei de analiză sau a Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNECSDTI);
p) nerespectarea prevederilor și procedurilor legale destinate respectării normelor de bună conduită în activitatea CDI, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de către Comisia de etică sau de către CNECSDTI;
q) dubla finanțare a aceleiași activități de cercetare, a acelorași rezultate, livrabile ori cheltuieli din surse de finanțare diferite, precum și nedeclararea suprapunerilor reale sau potențiale între finanțări.

Art. 50 Pot atrage, de asemenea, răspunderea etică prin asociere:
a) cunoașterea abaterilor săvârșite de alții și nesesizarea Comisiei de etică sau a CNECSDTI;
b) coautoratul publicațiilor conținând date falsificate sau confecționate;
c) neîndeplinirea obligațiilor legale și contractuale, inclusiv a celor aferente contractului de mandat sau contractelor de finanțare, în exercitarea funcțiilor de conducere sau de coordonare a activităților CDI.

Art. 51 Constituie abaterile grave de la buna conduită în activitatea CDI:
a) plagierea rezultatelor sau publicațiilor altor autori;
b) confecționarea de rezultate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
c) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare.

Art. 52 Datele contradictorii, diferențele de concepție teoretică, experimentală sau de practică, erorile materiale de citare, diferențele de interpretare a datelor și diferențele de opinie sunt factori specifici cercetării, dezvoltării și inovării și nu constituie abateri de la buna conduită.

Art. 53 În sensul prezentului Cod, reprezintă conflict de interese următoarele situații:

a) ocuparea concomitentă de funcții de către persoane care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul al III-lea inclusiv, astfel încât fiecare să se afle față de celălalt într-o poziție directă de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în cadrul ICCV;
b) participarea în calitate de membru în comisii de evaluare sau comisii de concurs, în situația în care decizia afectează soții, rudele sau afinii până la gradul al III-lea inclusiv;
c) participarea în cadrul aceleiași comisii, constituită conform legii, a persoanelor care au calitatea de soț/soție, rudă sau afin până la gradul al III-lea inclusiv;
d) participarea unei persoane, care are calitatea de membru în comisii sau consilii ale autorităților competente în domeniul cercetării, la analizarea unei situații care are legătură cu organizația de cercetare din care face parte ca membru al comunității de cercetare;
e) alte situații specifice stabilite de lege sau de reglementările aplicabile procedurilor de evaluare, concurs ori finanțare.

Art. 54 O persoană nu poate participa, în mod direct, ca expert evaluator, sau indirect, prin luarea de decizii nominale de selecție directă sau excludere a experților evaluatori însărcinați cu evaluarea unei persoane, a unui proiect, a unei oferte sau a unei organizații de cercetare, dacă respectiva persoană face parte din lista de personal a proiectului, a ofertei sau a organizației de cercetare evaluate ori a altor proiecte sau oferte depuse spre finanțare în cadrul aceleiași linii de finanțare, licitații sau cereri de ofertă sau dacă se află în următoarea relație cu persoana evaluată ori cu persoanele din lista de personal a proiectelor, ofertelor sau organizațiilor de cercetare evaluate: sunt soți, afini sau rude până la gradul al II-lea inclusiv. În sensul prezentului Cod, lista de personal a unui proiect sau a unei oferte este constituită din persoanele nominalizate în propunerea de proiect sau în oferta supusă evaluării, inclusiv directorul de proiect, iar în cazul proiectelor realizate în parteneriat între mai multe organizații de cercetare, din responsabilii de proiect.

Art. 55 Orice persoană fizică sau juridică poate adresa în scris Comisiei de etică a ICCV sesizări privind abateri de la normele etice și deontologice prevăzute de prezentul Cod. Comisia de etică se poate sesiza și din oficiu. Identitatea autorului sesizării este păstrată confidențial, în condițiile legii.

Art. 56 (1) Sesizările privind abaterile de la normele de etică și deontologie profesională prevăzute de prezentul Cod se analizează în două etape:
a) analiza la nivelul ICCV, prin Comisia de etică și comisia de analiză desemnată de aceasta;
b) analiza la nivelul CNECSDTI, în condițiile legii.

(2) Comisia de etică numește comisia de analiză pentru examinarea sesizărilor sau a cazurilor în care se sesizează din oficiu. Comisia de analiză elaborează un raport în termen de 60 de zile de la data primirii sesizării, iar acesta se aprobă de către Comisia de etică în termen de 30 de zile de la primirea raportului. Raportul aprobat se comunică autorului sesizării și persoanei sau persoanelor vizate și poate fi contestat la CNECSDTI. În cazul în care nu este formulată contestație în termen de 20 de zile lucrătoare de la comunicare, sancțiunile stabilite se pun în aplicare de directorul ICCV în termen de 60 de zile calendaristice.

Art. 57 În cazul constatării unor abateri de la normele de etică și deontologie profesională, raportul de analiză va indica persoana sau persoanele vinovate și va propune, după caz, una sau

mai multe dintre următoarele sancțiuni, în condițiile Legii nr. 183/2024, ale Statutului Academiei Române și potrivit competențelor legale aplicabile:
a) avertisment scris;
b) retragerea definitivă și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de bună conduită;
c) diminuarea salariului de bază, iar, după caz, a altor drepturi salariale aferente funcției, în condițiile legii;
d) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp, a dreptului de înscriere la un examen sau la un concurs pentru obținerea unui grad profesional superior ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și control sau ca membru în comisii de examen sau concurs;
e) eliberarea sau revocarea din funcția de conducere, în condițiile și potrivit procedurilor prevăzute de Legea nr. 752/2001 privind organizarea și funcționarea Academiei Române, de Statutul Academiei Române și de reglementările interne aplicabile;
f) desfacerea disciplinară a contractului individual de muncă.
Punerea în aplicare a sancțiunilor din prezentul articol se face în condițiile legii, ale Statutului Academiei Române, ale reglementărilor interne aplicabile și ale prezentului Cod.

Art. 58 Este interzisă înscrierea la concurs sau examen pentru ocuparea unor posturi corespunzătoare funcțiilor și gradelor profesionale ale personalului CDI din cadrul ICCV de către persoane cu privire la care s-a dovedit că au săvârșit una dintre abaterile grave de la buna conduită în activitatea CDI, stabilite în ultimii 3 ani anteriori înscrierii la concursul de încadrare în sistemul de cercetare sau la examenul de promovare pe un grad profesional superior.

Art. 59 În cazurile prevăzute de Legea nr. 183/2024, sesizările sau contestațiile care privesc persoane cu funcții de conducere în cadrul ICCV, membri ai Consiliului Științific ori ai Comisiei de etică sunt analizate direct de CNECSDTI. Punerea în aplicare a eventualelor măsuri sau sancțiuni se face cu respectarea Legii nr. 752/2001 privind organizarea și funcționarea Academiei Române, a Statutului Academiei Române și a competențelor organelor abilitate.

Art. 60 Raportul aprobat de Comisia de etică se face public pe pagina de internet a ICCV în termen de 10 zile calendaristice de la data rămânerii definitive a hotărârii Comisiei de etică prin necontestare la CNECSDTI sau de la data rămânerii definitive a hotărârii CNECSDTI, prin care s-a soluționat contestația la raportul aprobat de Comisia de etică, ori de la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată, prin care s-a soluționat cererea de chemare în judecată în contencios administrativ, având ca obiect anularea raportului aprobat de Comisia de etică și/sau a hotărârii CNECSDTI prin care s-a soluționat contestația la raportul aprobat de Comisia de etică, după caz. Raportul rămâne postat pe pagina de internet a ICCV pe o durată maximă egală cu durata celei mai mari sancțiuni adoptate, dar nu mai puțin de 2 ani.

Art. 61 Termenul prevăzut pentru elaborarea și aprobarea raportului se suspendă pe perioada în care se așteaptă primirea de puncte de vedere, răspunsuri sau documente de la părțile implicate în sesizare.

Art. 62 În cazul constatării unor abateri de la normele de bună conduită în activitatea CDI, raportul menționează persoanele vinovate, precum și una sau mai multe dintre sancțiunile prevăzute la art. 57. Persoanele vinovate pot fi și altele în afară de cele menționate în textul sesizării.

Art. 63 Persoana care formulează o sesizare cu privire la abateri de la normele de etică și deontologie profesională beneficiază de protecția prevăzută de lege, inclusiv sub aspectul confidențialității identității sale. Este interzisă orice formă de represalii, discriminare sau hărțuire exercitată ca urmare a formulării unei sesizări, în condițiile legii.

Capitolul VI. Constituirea și funcționarea Comisiei de etică a ICCV

Art. 64 În cadrul ICCV funcționează Comisia de etică, constituită potrivit legii, din rândul cercetătorilor științifici ai ICCV. Comisia de etică este organizată pe lângă Consiliul Științific al ICCV. Componența Comisiei de etică este propusă de Consiliul Științific și se aprobă de către directorul ICCV.

Art. 65 Comisia de etică urmărește respectarea normelor de etică și deontologie profesională aplicabile în cadrul ICCV și numește comisii de analiză pentru examinarea sesizărilor referitoare la abaterile de la buna conduită în activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare, aduse în atenția sa prin sesizare sau autosesizare.

Art. 66 Comisia de etică funcționează în cadrul ICCV potrivit legii, Statutului Academiei Române, regulamentelor interne și prezentului Cod. Organizarea, funcționarea, atribuțiile detaliate și procedurile interne de lucru ale Comisiei de etică se stabilesc prin Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei de etică a ICCV, aprobat prin decizia directorului ICCV, cu avizul Consiliului Științific al ICCV.

Capitolul VII. Dispoziții finale

Art. 67 Prevederile prezentului Cod se aplică și angajaților ICCV care nu au calitatea de cercetători științifici, în măsura în care activitățile desfășurate de aceștia au relevanță pentru respectarea normelor etice, a integrității profesionale și a raporturilor echitabile în cadrul institutului și în raport cu terții.

Art. 68 La data intrării în vigoare a prezentului Cod, Codul de etică, deontologie și integritate profesională al cercetătorilor aplicabil anterior la nivelul ICCV își încetează aplicabilitatea și este înlocuit integral de prezentul Cod. De la aceeași dată, orice trimitere din reglementările sau documentele interne ale ICCV la codul anterior se consideră făcută la prezentul Cod, în măsura în care nu contravine dispozițiilor acestuia.

Art. 69 Prezentul Cod se aprobă prin decizia directorului ICCV, cu avizul Consiliului Științific al ICCV și intră în vigoare la data prevăzută în decizie.